Proceedings of
6th National Conference on
National Education Policy 2020 and Libraries

18-19 March, 2023

VOL - I

Board of Editors

- Dr. Sanjay Desale
- Dr. Sambhaji Patil
- Dr. Charudatta Gandhe
- Mr. Yogesh Mate
- Mr. Pradeep Bachhav
- Dr. Dattatray Sankpal
- Dr. Archana Ladkat

Published by

MUCLA

Maharashtra University and College Librarian Association

Jalgaon, MH (India)

Index

Sr. No.	Title & Author	Page No.
1.	Libraries In Context Of Nep 2020: Role And Challenges • Anita Chandwani	1
2.	Role Of Libraries In National Education Policy 2020 • Awchar Savita Sadashivrao	3
3.	Library And Information Science Education: Nep 2020 Scenario • Dattatray Sankpal and Sanjay Desale	9
4.	Role Of Libraries In Achieving Kay Result Areas (Kra) Of Hei In Nep 2020 • Desale and Desale	18
5.	National Education Policy 2020 And Role Of Libraries • Fulari Arjun Ramdas	28
6.	New Educational Policy And Library Education • Ghogare G.S. and Rajesh Gore and Nilesh Prabhakarrao Pawar	34
7.	Understanding The National Education Policy 2020 • Gaikwad Chaudhari	38
8.	Nep 2020 And Role Of Libraries • Manasi Mahendra Rasal	43
9.	Manage Libraries With Open-Source Library Management Software • Nilesh Nagare	49
10.	Empowering Education: The Fundamental Role Of Libraries In The Implementation Of The National Education Policy 2020 • Sangharsh S. Gajbe and Bhupendra Bansod	58
11.	Metrics For Research Publication And The Librarian'S Role In Emerging New Education Policy 2020 • Vandana Gavali and Amit Rite	64
12.	National Educational Policy (Nep 2020) And Role Of Libraries • Varsha Junnare	70
13.	राष्ट्रीय शिक्षा नीति–2020–और पुस्तकालय • डॉ. किशोर मो. ढूमणे	77
14.	नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 चा ग्रंथालयावरील प्रभाव • पांडुरंग बाळकृष्ण पाटील	84
15.	राष्ट्रीय शिक्षण नीती 2020 आणि ग्रंथपालांची भूमिका • डॉ. राहुल देशमुख, प्रा. गुरुदेव गांगुर्डे	92

Sr. No.	Title & Author	Page No.
48.	भाषांतर सेवा : एक दृष्टीक्षेप • राजकुमार हिरामण थोरवे, मोहन दत्तात्रय महाडिक	340
49.	वर्तमान युगात नाविन्यपूर्ण ग्रंथालय सेवा पद्धतीचा आणि तंत्रज्ञानाच्या उपयोगितेचा अध्ययन • सारिका गोपालराव चौधरी	345
50.	हरित ग्रंथालये (ग्रीन लाईब्रेरी) – एक पर्यावरणपूरक शिक्षण संसाधने आणि त्याचा पुढील पिढीवर होणारा परिणाम • सौ. स्वप्नाली कुणाल कासार, कुणाल प्रकाश कासार	354
51.	Awareness And Usage Of Electronic Information Resources Among Postgraduate Arts & Commerce • Avhad Sharad T.	368
52.	LIS Education • Bomble Raju Balasaheb, Shobha Rajabhau Sulsule	374
53.	An Overview Of The Role Of Oers And Cc In Modern Libraries And Learning • Manisha N. Godse and Monali S. Gujarathi	381
54.	Role Of Open Educational Resources In Library And Information Science • Nitin M.Chaware , Ashish S. Raut, Gaurav R. Deshmukh	390
55.	A Study On Website Of Private University Libraries In Maharashtra State • Rahane Vijay Chhaburao	412
56.	Challenges And Opportunities For Libraries In New Education Era • Sanyukta Arun Borse,	423
57.	Open Resources For Teacher Education • Sharad Padhye	428
58.	Collection Development Policy For Prison Library's Collection In Maharashtra • Sunanda Phulari	431
59.	E-Resource Management: Challenges, Opportunities And Best Practices For Libraries And Academic Institutions • Sangharsh S. Gajbe and Sandesh Dongare	436
60.	एक राष्ट्र एक सदस्यता आणि ग्रंथालय कंसोर्टिया • Gaikwad Manisha Khandu	441
61.	Equitable Access To Digital Content In India: An Examination Of The One Nation One Subscription Concept • Sangharsh S. Gajbe and Mangesh Ghodke	448
62.	A Critical Study In Understanding The Different Innovative Approaches Of Libraries For Supporting Digital Humanities • Rajani Meshram	456

MUCLA

49 वर्तमान युगात नाविन्यपूर्ण ग्रंथालय सेवा पद्धतीचा आणि तंत्रज्ञानाच्या उपयोगितेचा अध्ययन

डॉ. सारिका गोपालराव चौधरी
ग्रंथपाल,
श्री. साईबाबा लोकं प्रबोधन कला महाविद्यालय वडनेर
ता. हिंगनघाट, जि.वर्धा
Email : saibabalibgmail.com

सारांश :

ग्रंथालय विज्ञान हे असे विज्ञान आहे जे ग्रंथालयाच्या संदर्भात व्यवस्थापन, माहिती तंत्रज्ञान, अध्यापनशास्त्र आणि इतर विषयांची साधने वापरते. ग्रंथालय विज्ञान हे असे शास्त्र आहे ज्या अंतर्गत ग्रंथालयांमध्ये केलेल्या कामाशी संबंधित विशिष्ट पद्धती, तंत्रे आणि कार्यपद्धतींचा अभ्यास केला जातो आणि शिकवला जातो. आधुनिक ग्रंथालय विज्ञानाला 'ग्रंथालय आणि माहिती विज्ञान' असे म्हटले जाते कारण ते केवळ संपादन, सादरीकरण, वर्गीकरण, कॅटलॉगिंग, पुस्तकांची सारणी व्यवस्था यापुरते मर्यादित नाही तर माहिती शोधणे, संपादन करणे, प्रक्रिया करणे, संप्रेषण करणे आणि पुनप्रप्ति करणे यांचा समावेश होतो. आधुनिक ग्रंथालये अद्ययावत माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचा चांगला वापर करत आहेत. केवळ ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्राच्या शिक्षणाद्वारे ग्रंथालयांच्या संघटना आणि संचालनासाठी पात्र आणि कुशल कर्मचारी तयार केले जातात. ग्रंथालय सायन्स हे तांत्रिक विषयांच्या श्रेणीत येते आणि ते सेवेशी संबंधित व्यवसाय आहे. हे ग्रंथालयाच्या संदर्भात व्यवस्थापन, माहिती तंत्रज्ञान, अध्यापनशास्त्र आणि इतर विषयांची तत्त्वे आणि साधने वापरते. जेव्हा आपण ''इनोव्हेशन'' हा शब्द वापरतो तेव्हा हे अत्यंत आवश्यक स्पष्टता प्रदान करते. ''लोकांची सतत त्यांचे इच्छित भविष्य घडवण्याची क्षमता'' अशी नवकल्पनाची व्याख्या लोकांपासून सुरू होते. आम्हाला ''नाविन्यपूर्ण ग्रंथालय सेवा'' परिभाषित करणे आवश्यक आहे. हे आम्हाला एक ध्येय स्थापित करण्यात आणि आमच्या प्रगतीचे मोजमाप करण्याचा मार्ग तयार करण्यात मदत करेल. या संशोधन पत्रात वर्तमान युगात नाविन्यपूर्ण ग्रंथालय सेवा पद्धतीचा आणि तंत्रज्ञानाच्या उपयोगितेचा अध्ययन केले गेले आहे.